

Latvijas eksporta attīstības tendences: konkurētspēja un eksporta kvalitāte

Uldis Rutkaste

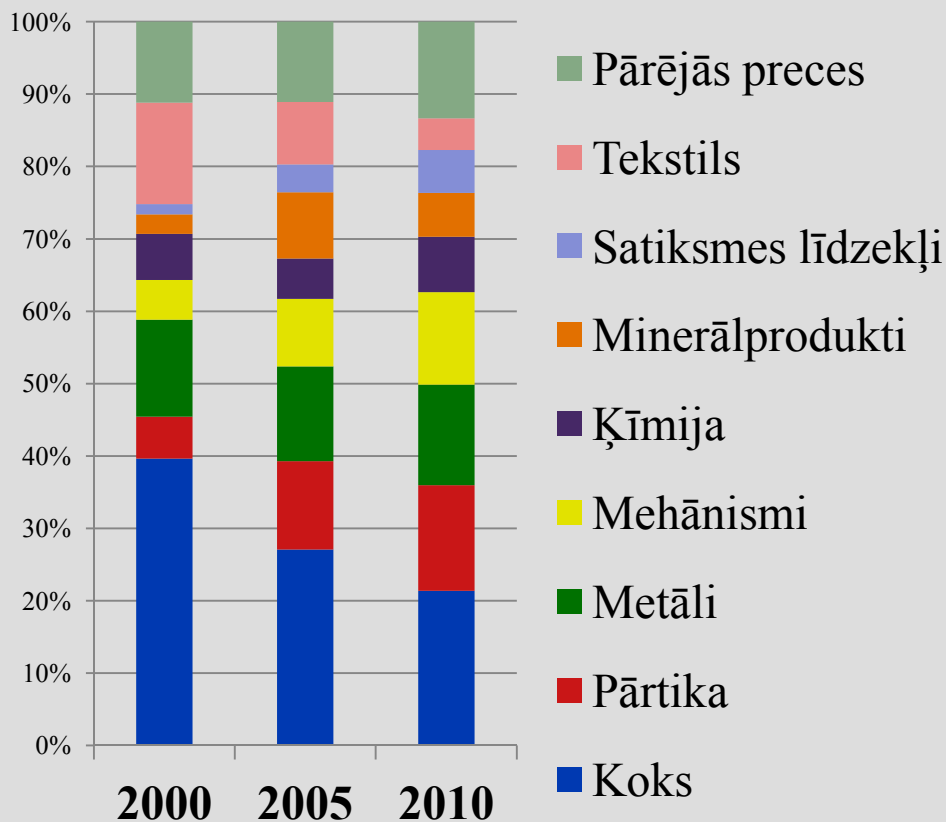
Monetārās politikas pārvaldes
vadītāja vietnieks

Rīga, 2011. gada 22. februārī

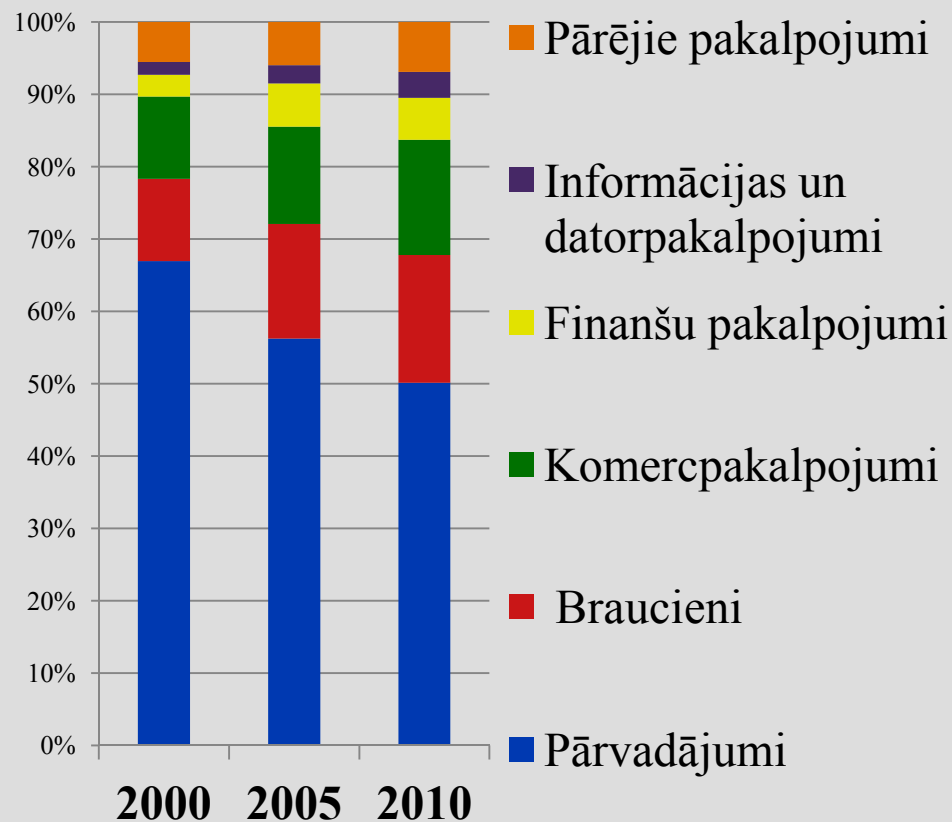
- Eksporta attīstības tendences ilgākā laika posmā
- Norises šīs krīzes laikā, atkopšanās gaita un faktori
- Eksporta strukturālās problēmas: komplicētība un kvalitāte
- Īstermiņa un ilgtermiņa nākotnes izaicinājumi

Latvijas eksporta profils: nozīmīga diversifikācija pēdējo 10 gadu laikā

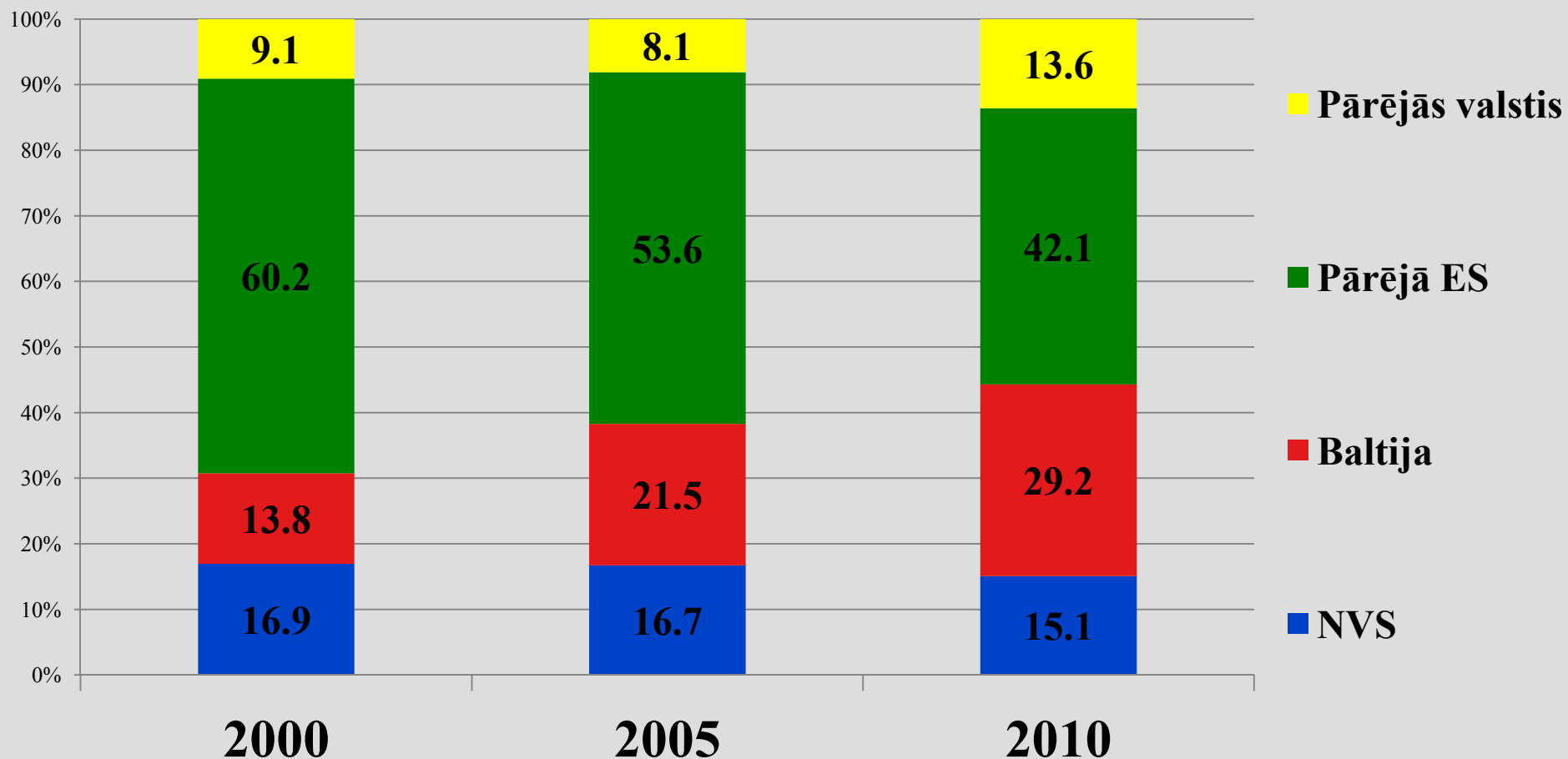
Preču eksporta struktūra, %

Pakalpojumu eksporta struktūra, %

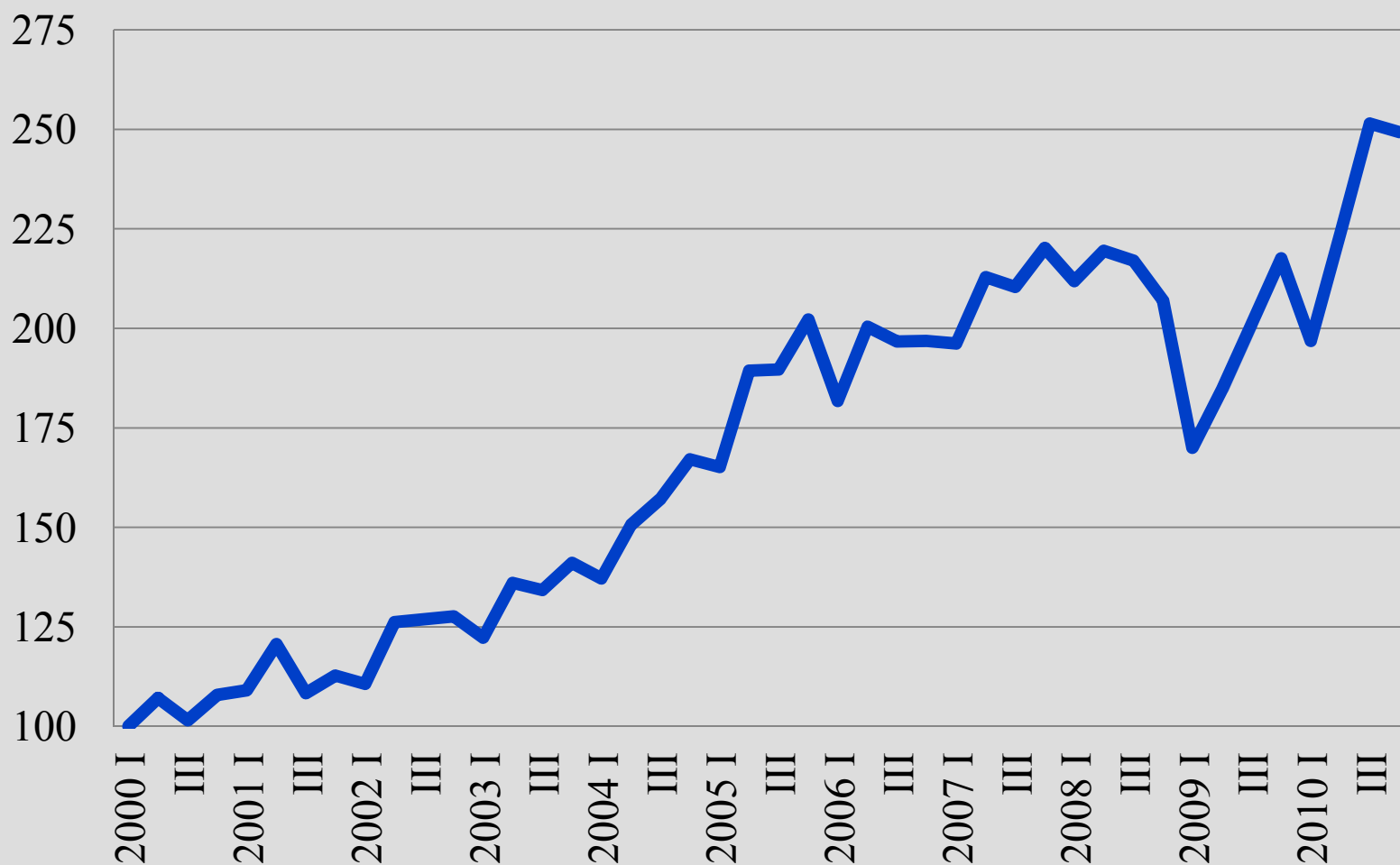

Preču eksporta sadalījums pa valstu grupām, %

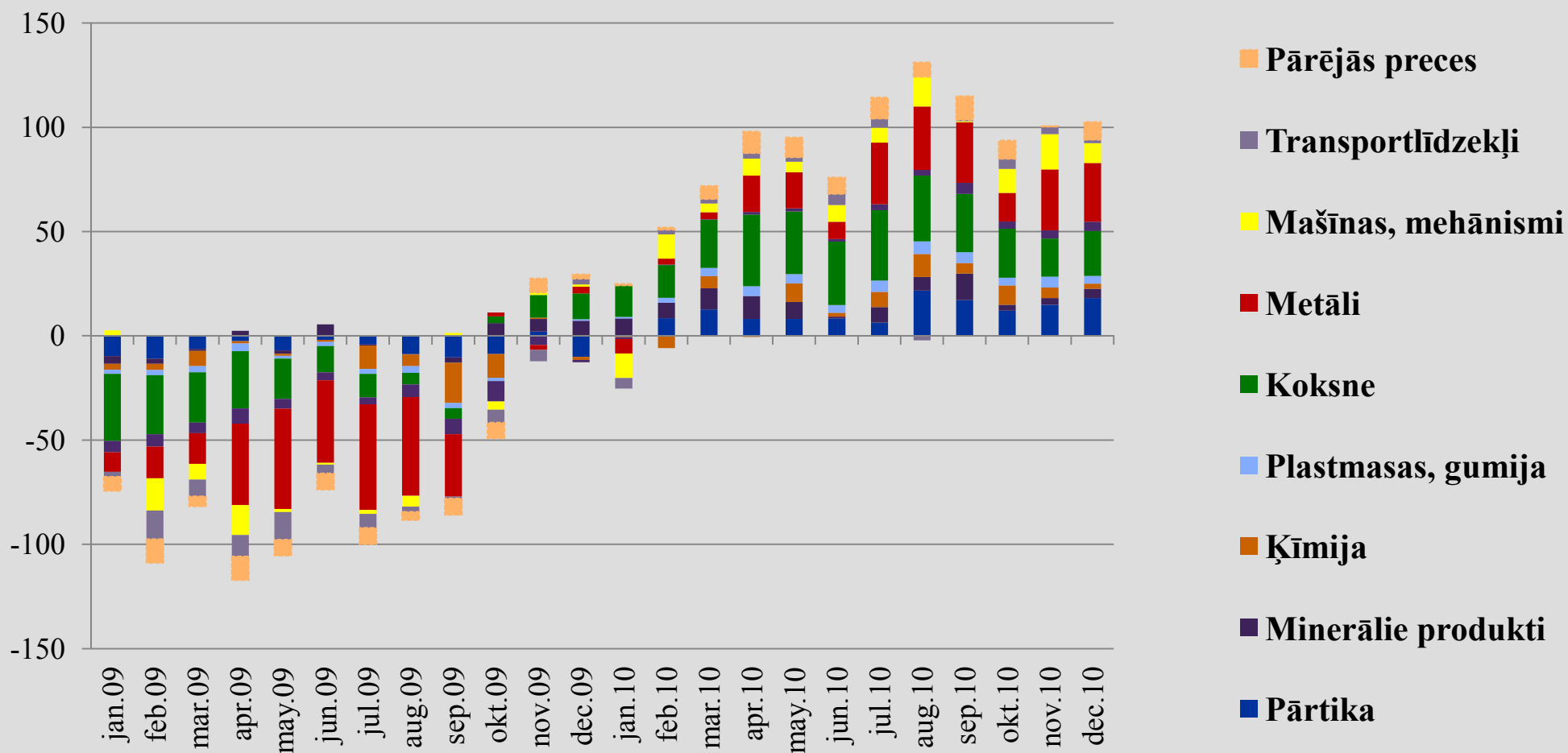
Preču eksporta apjoms 10 gadu laikā pieaudzis 2.5 reizes, šobrīd pirmskrīzes līmenis jau nozīmīgi pārsniegts

Preču eksports reālā izteiksmē, 2000.g. 1. cet. = 100

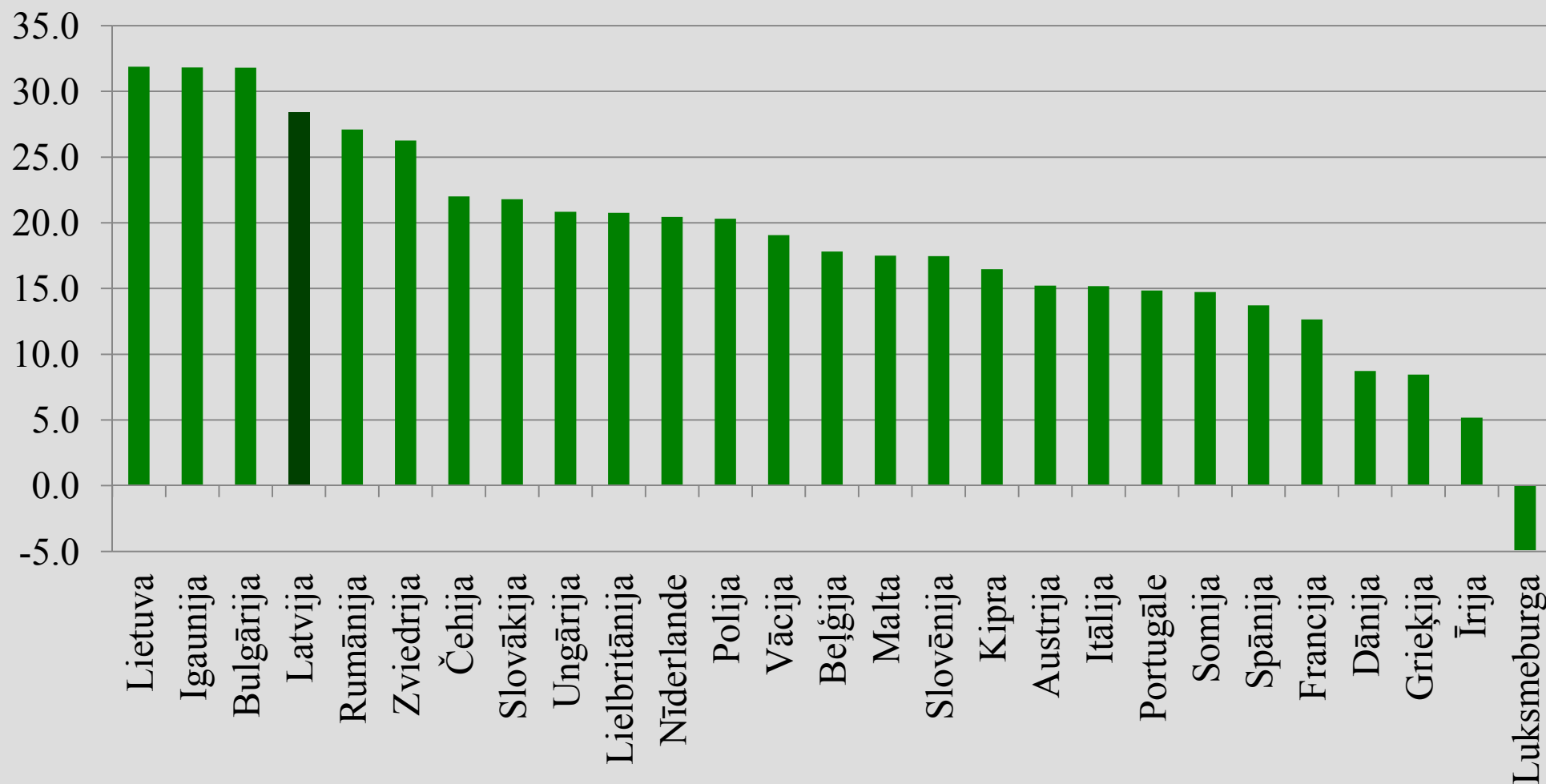
Eksporta izaugsme plaši pārstāvēta, pieaugums visās preču grupās

Preču eksporta apgrozījuma izmaiņas, milj. Ls g/g

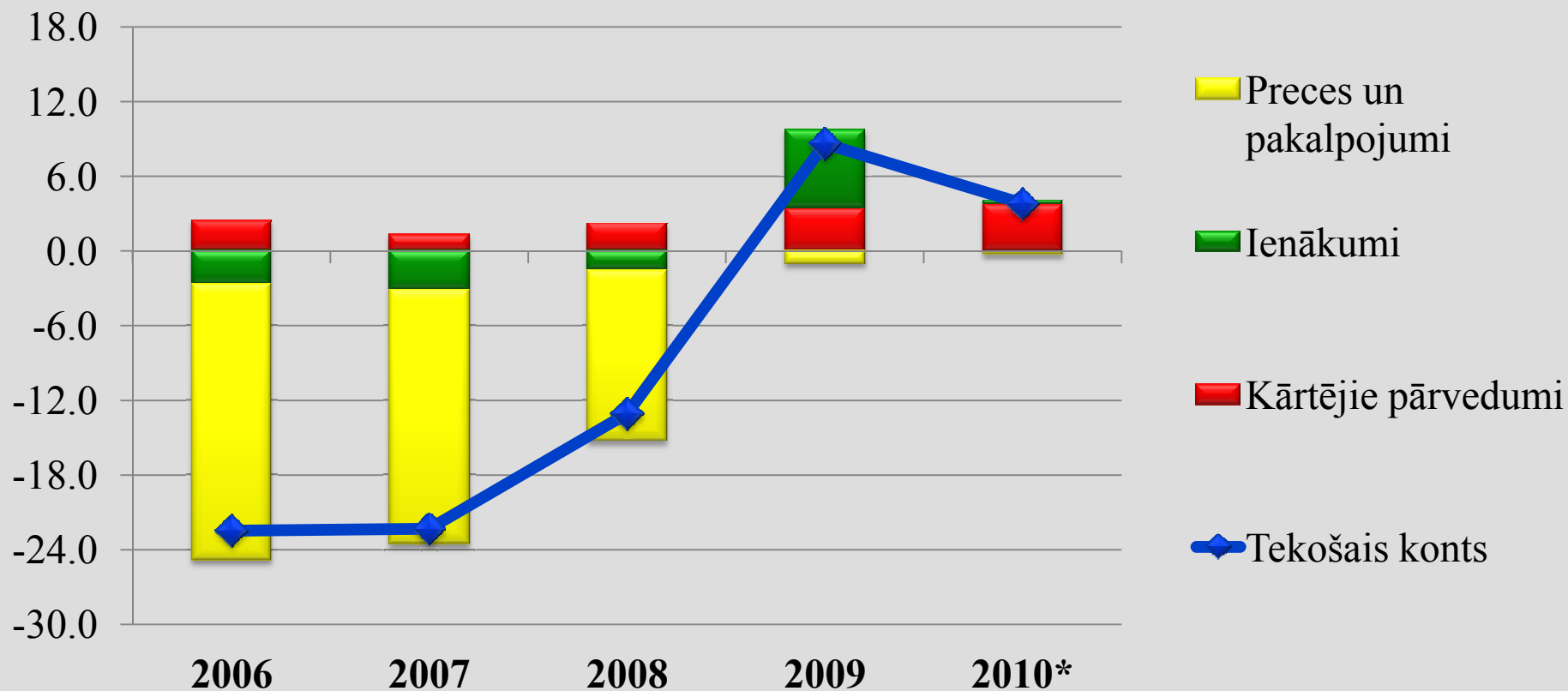
Latvija no krīzes atkopjas veiksmīgi, eksporta izaugsme starp straujākajām Eiropā

Preču eksporta apgrozījums (vidēji 2010. gada 11 mēnešos, % g/g)

Ārējā nesabalansētība novērsta: tirdzniecības balance ir līdzsvarā

Tekošā konta saldo, % pret IKP

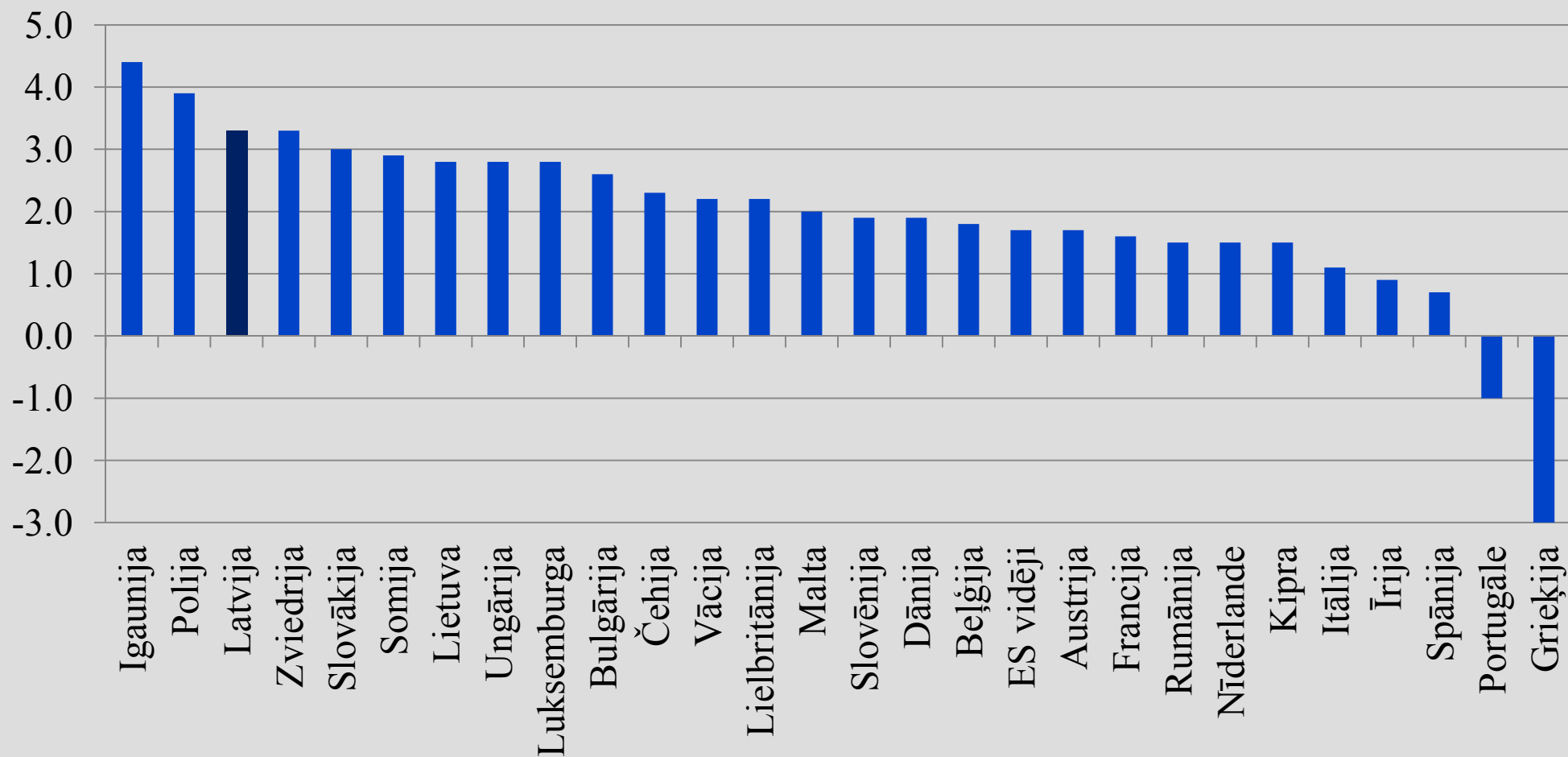

* - operatīvie dati; izmantota IKP prognoze;

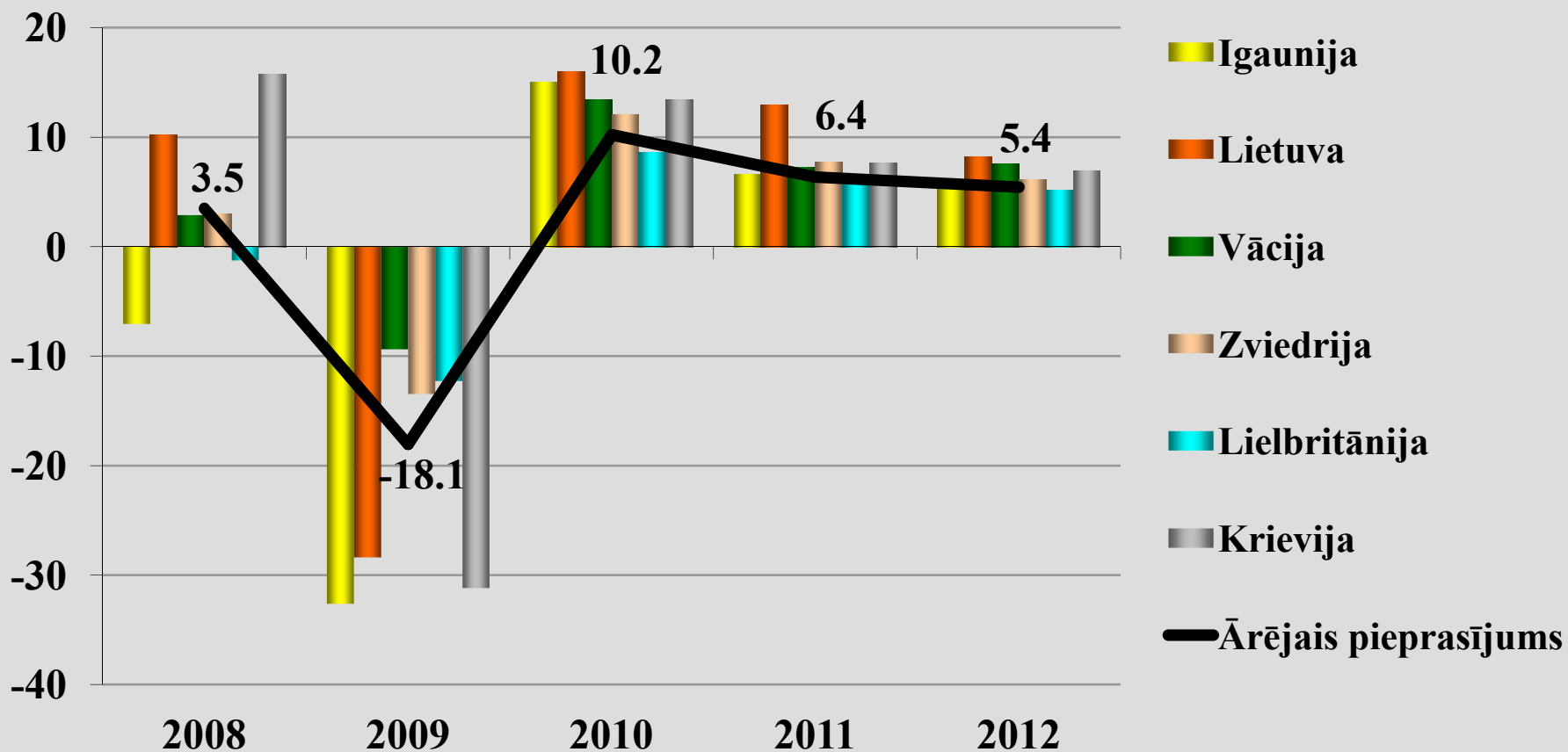
Šogad Eiropas Komisija Latvijai prognozē trešo straujāko izaugsmi starp ES valstīm

EK prognozes par IKP pieaugumu 2011.gadā (%)

Sekmīgu izeju no krīzes noteica vairāki faktori: (1) ārējā pieprasījuma atkopšanās

Latvijas galveno partnervalstu reālais preču un pakalpojumu imports, % g/g

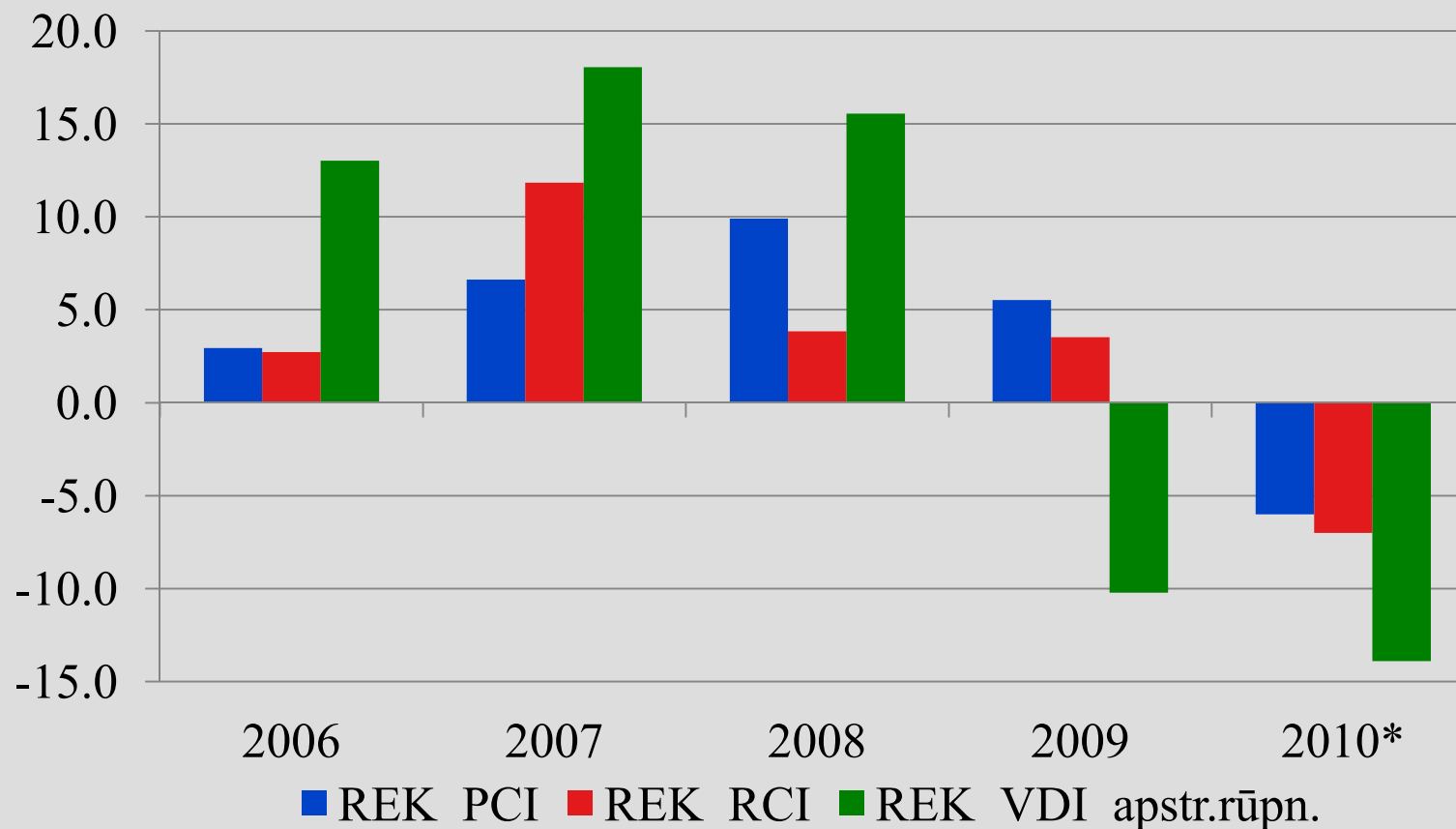

Ārējo pieprasījumu ierobežos nepieciešamā fiskālā konsolidācija daudzās Eiropas valstīs

	Griekija: no 13.6% no IKP 2009 uz 2% 2013
	Portugāle: no 7.3% 2010 uz <3% 2013
	Spānija: no 11.2% 2009 uz 3% 2013
	Itālija: no 5.3% 2009 uz 3% 2012
	Īrija: no 14.3% 2009 uz <3% 2014
	Vācija: no 4.5% 2010 uz <3% 2013
	Nīderlande: no 6% 2010 uz <3% 2013
	Lielbritānija: no 12.6% 2009/2010 uz 4.4% 2014/15
	Francija: no 8% 2010 uz 3% 2013
	Polija: no 7.1% 2009 uz 2.9% 2012
	Dānija: no 4.6% 2010 uz 0.4% 2013
	Ungārija: no 4% 2009 uz 2.5% 2012
	Lietuva: no 8.9% 2009 uz 3% 2012

Sekmīgu izeju no krīzes noteica vairāki faktori: (2) izmaksu konkurētspējas atgūšana

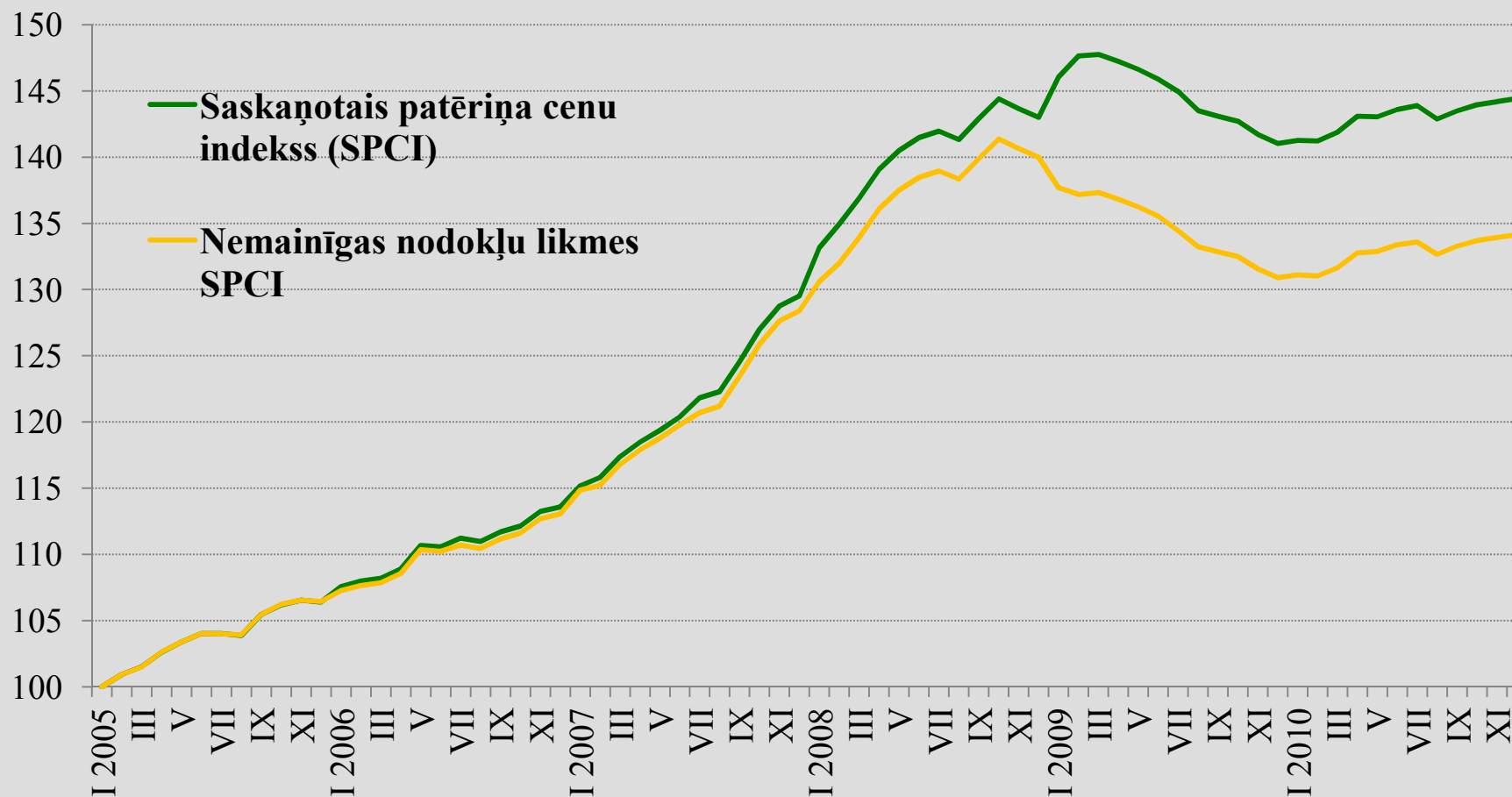
Lata reālā efektīvā kursa rādītāju gada pārmaiņas, %

*- Pilna gada dati ar PCI aprēķinātajam REK; 12 mēn. vidējās gada pārmaiņas novembrī ar RCI aprēķinātajam REK; 4 cet. vidējās gada pārmaiņas 2010. gada 3. ceturksnī – ar VDI aprēķinātajam REK;

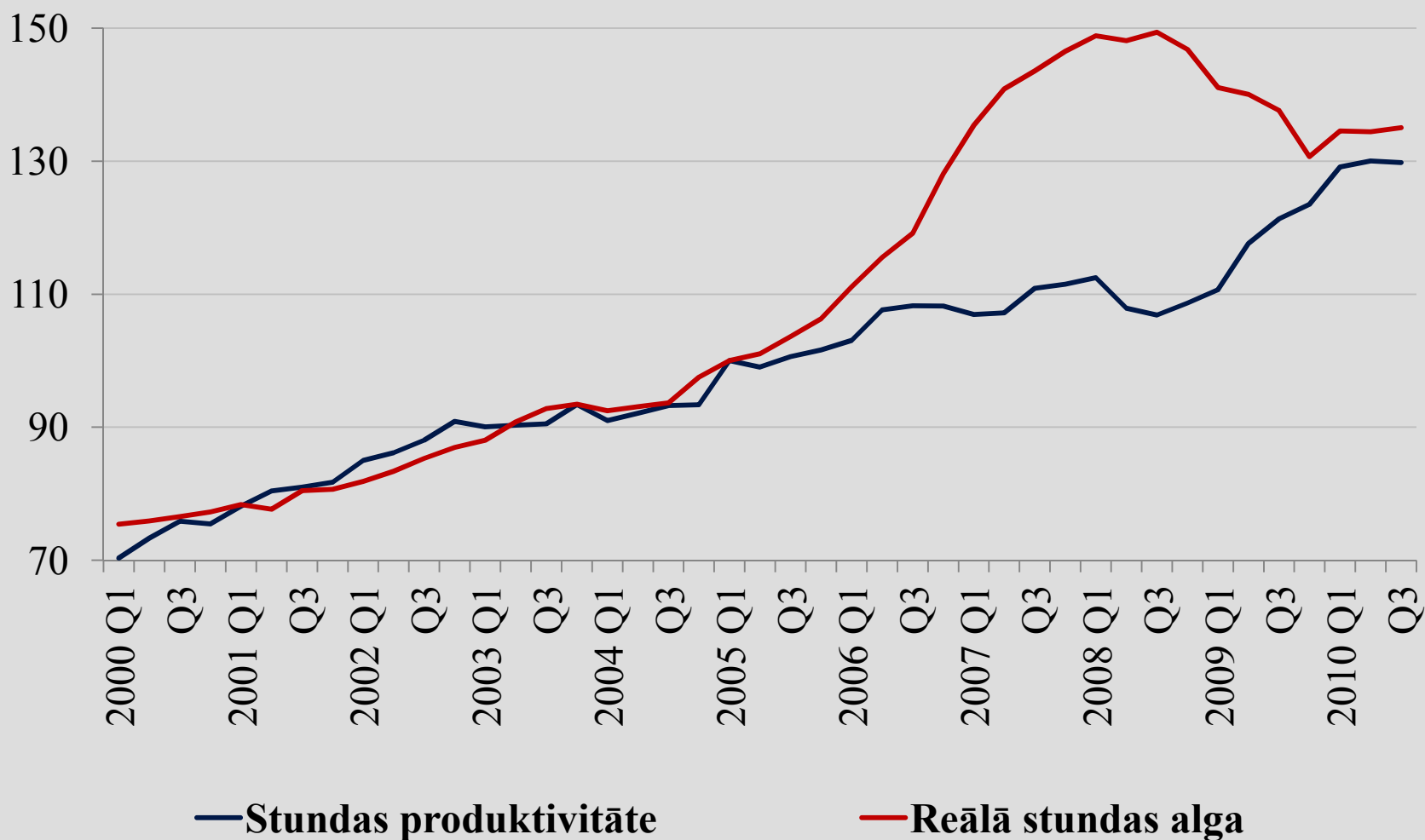
Cenu kritumu kavējusi netiešo nodokļu paaugstināšana, tomēr tam mazāka negatīvā ietekme uz konkurētspēju

Dažādi patēriņa cenu indeksi, Jan 2005 = 100

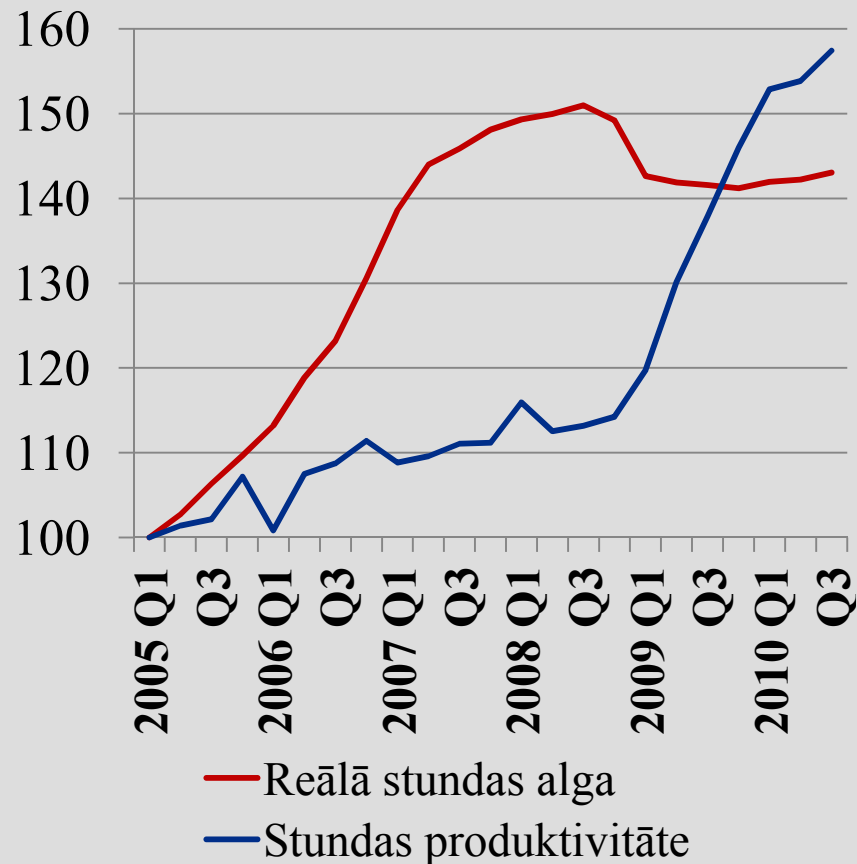
Algu-produktivitātes starpība nozīmīgi mazinājusies ...

Algas un produktivāte (2005.g.1.cet. = 100, sezonāli izlīdzināts)

... It īpaši apstrādes rūpniecībā; citos sektoros mazākā mērā

Algas un produktivitāte apstrādes rūpniecībā (2005.g.1.cet. = 100)

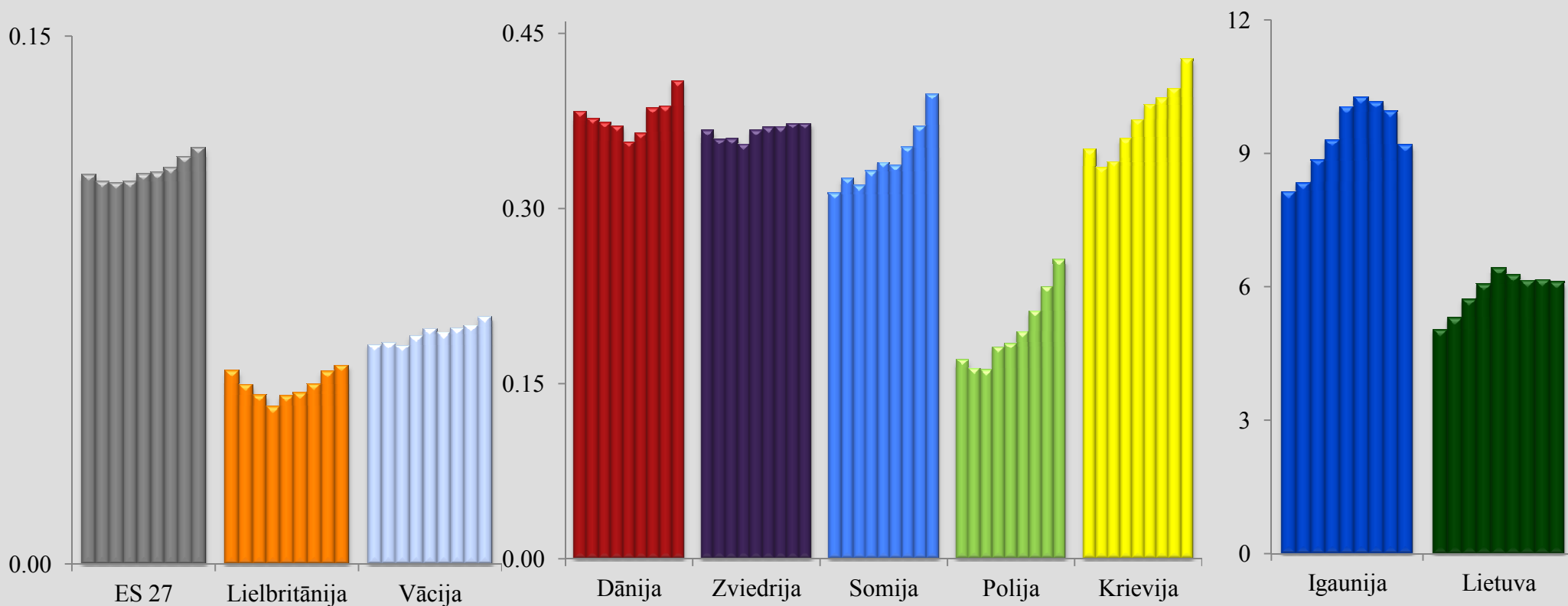

Algas un produktivitāte būvniecībā (2005.g.1.cet. = 100)

Eksporta tirgus daļas pieaugušas visos galvenajos tirgos

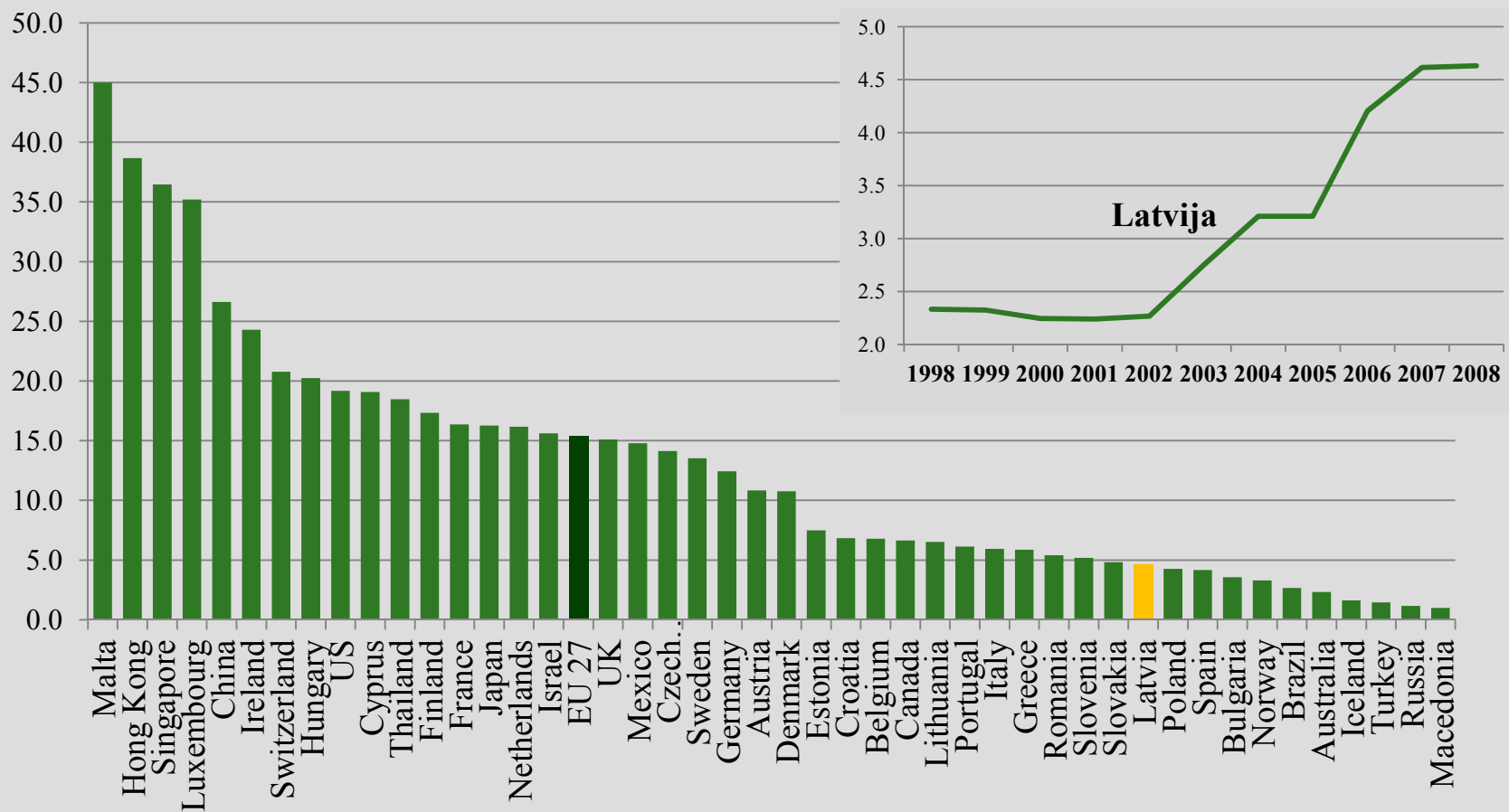
Latvijas eksporta daļa atsevišķu valstu importā, % (4 ceturkšņu slīdošais vidējais 2008. g.4.cet.-2010.gada okt.-nov.)

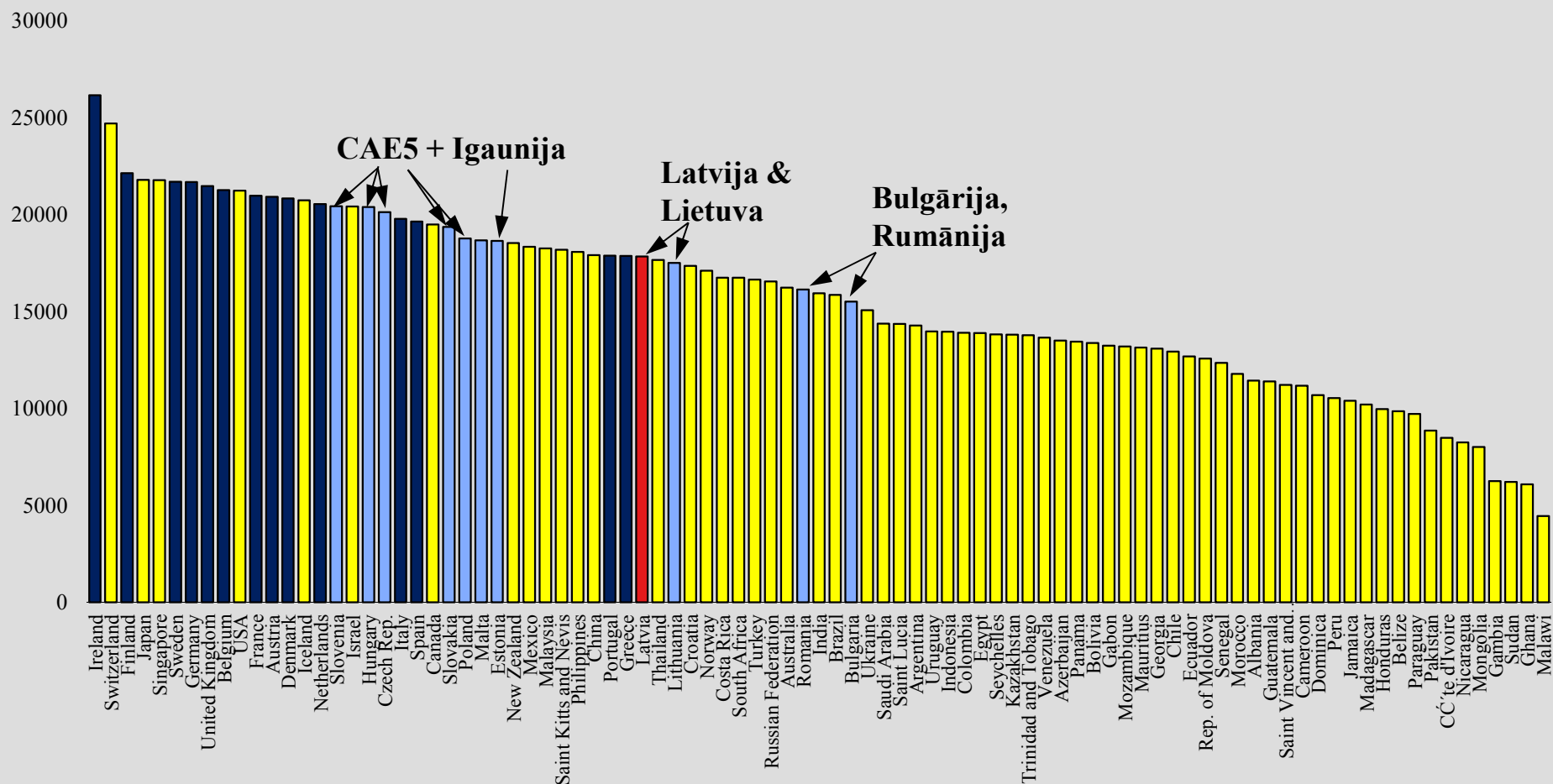
Augsto tehnoloģiju īpatsvars Latvijas eksportā ir zems

Augsto tehnoloģiju eksports, % no kopējā preču eksporta

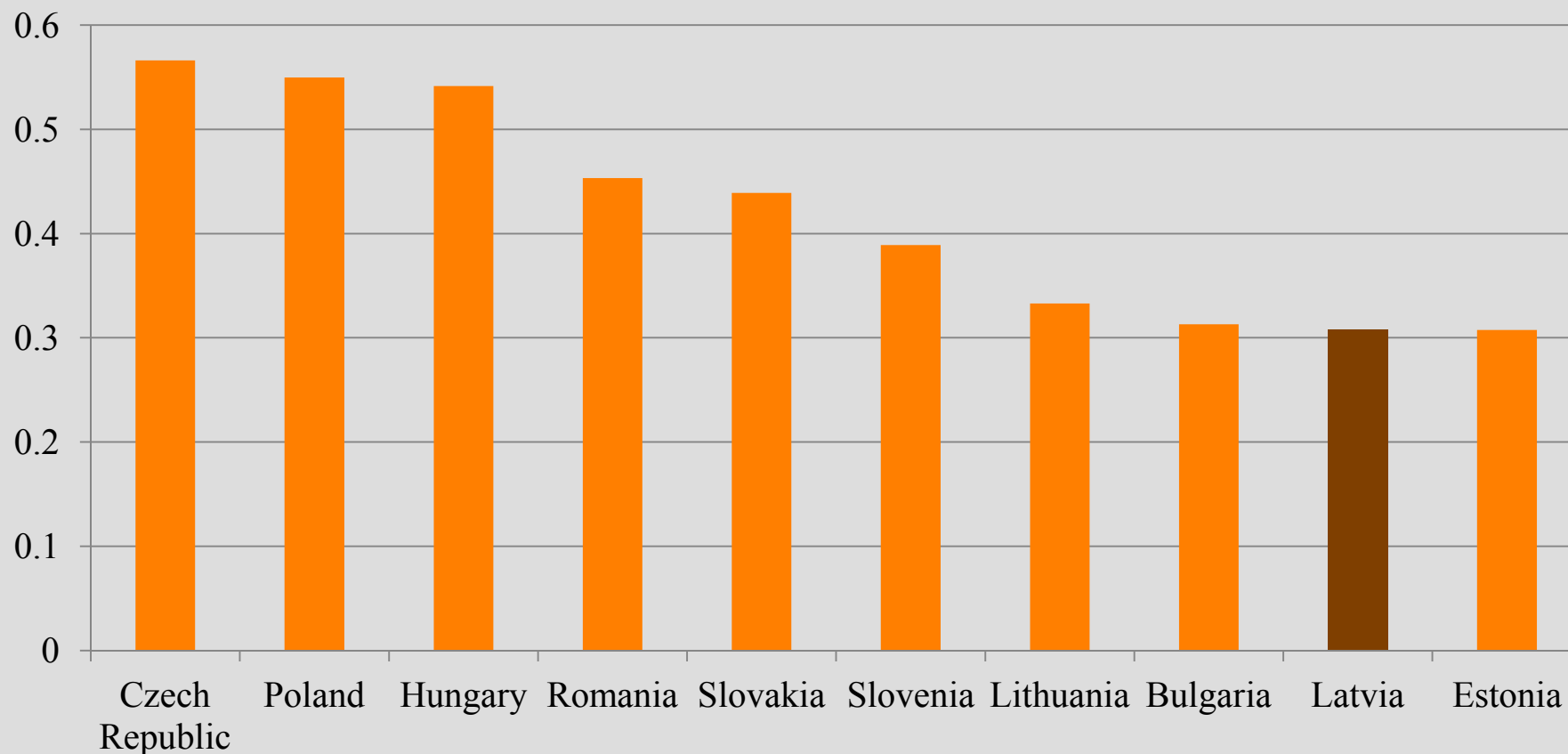
Latvijas eksporta komplikētības līmenis ir vidēji zems, jūtami atpaliekam no CAE5 un Igaunijas

Eksporta struktūras komplikētība (EXPY, 2006)

Arī Latvijas eksporta kvalitāte ir starp zemākajām CAĒ valstīs

Eksporta uz ES relatīvā kvalitāte 2009. gadā (Vācija = 1)

- **Īstermiņā**

- palēninoties ārējā pieprasījuma izaugsmei, konkurence ārējos tirgos pieaugs
- jaudu noslodze būtiski pieaugusi, jaunas investīcijas, to finansēšanas iespējas
- konkurētspējas izmaiņas turpmāk: darba tirgus struktūra, aktīvā nodarbinātības politika, nodokļu politika un u/d vide

- **Ilgtermiņā**

- eksporta komplicētības un kvalitātes paaugstināšana
- ražošanas faktoru pielāgošana kvalitatīvam lēcienam
- industriālā politika V2.0

